

Kongen av Island forteller

■ Ny bok på norsk fra Claudio Magris

– Hadde jeg diktet opp romanskikkelsen Jørgen Jørgensen – «kongen av Island» – ville han blitt avfeid som usannsynlig, sier Claudio Magris.

ULF ANDENÆS
ROLF ØHMAN (foto)

Jørgen Jørgensen var sjømannen og eventyren som noen heftige uker under Napoleonskrigene gjorde seg til hersker over Island, og senere ble sendt som straffange til Australia. Med romanen *I blinde* (*Alla cieca*) – oversatt til norsk av Kjell Risvik på Press forlag – er kong Jørgensen med sitt vidløftige liv blitt en romanskikkelse som er hentet fra virkeligheten, men samtidig fullkomment absurd. Med en eiendommelig fortellerteknikk har forfatteren vevet ham sammen med en skikkelse fra vår tid, «Salvatore Cippico», som er oppdiktet, men likevel langt mer virkelighetsnær enn den virkelige Jørgensen.

Magris er professoren fra Trieste som ble berømt for sin bok *Donau*. Der gjorde han Sentral-Europas store elv til en kraftfull litterær hovedperson. Nå er han i Oslo for å holde foredrag på Litteraturhuset.

Hjemsøkt. – I min landsmann Salvatore er det 20de århundrets tragedier gjennomlevd i et enkeltmenneskes skjebne, sier Magris.

– I Italia har jeg møtt flere som ham: trofaste medlemmer av kommunistpartiet, forfulgt av Mussolinis fascister før krigen, plaget i tysk konsentrasjonsleir under krigen, på reise over grensen til Jugoslavia for å bygge et kommunistisk samfunn etter krigen, og av Jugoslavias diktator Tito innesperret i den djevelske fangeleiren på øya Goli Otok. Ved hjem-

komsten behandlet italiensk politi dem som farlige kommunister fra øst, mens det italienske kommunistparti så på dem som et pinlig innslag, etter hva de hadde erfart av kommunisme i praksis på fangeøya. Deres liv var på feil sted til feil tid.

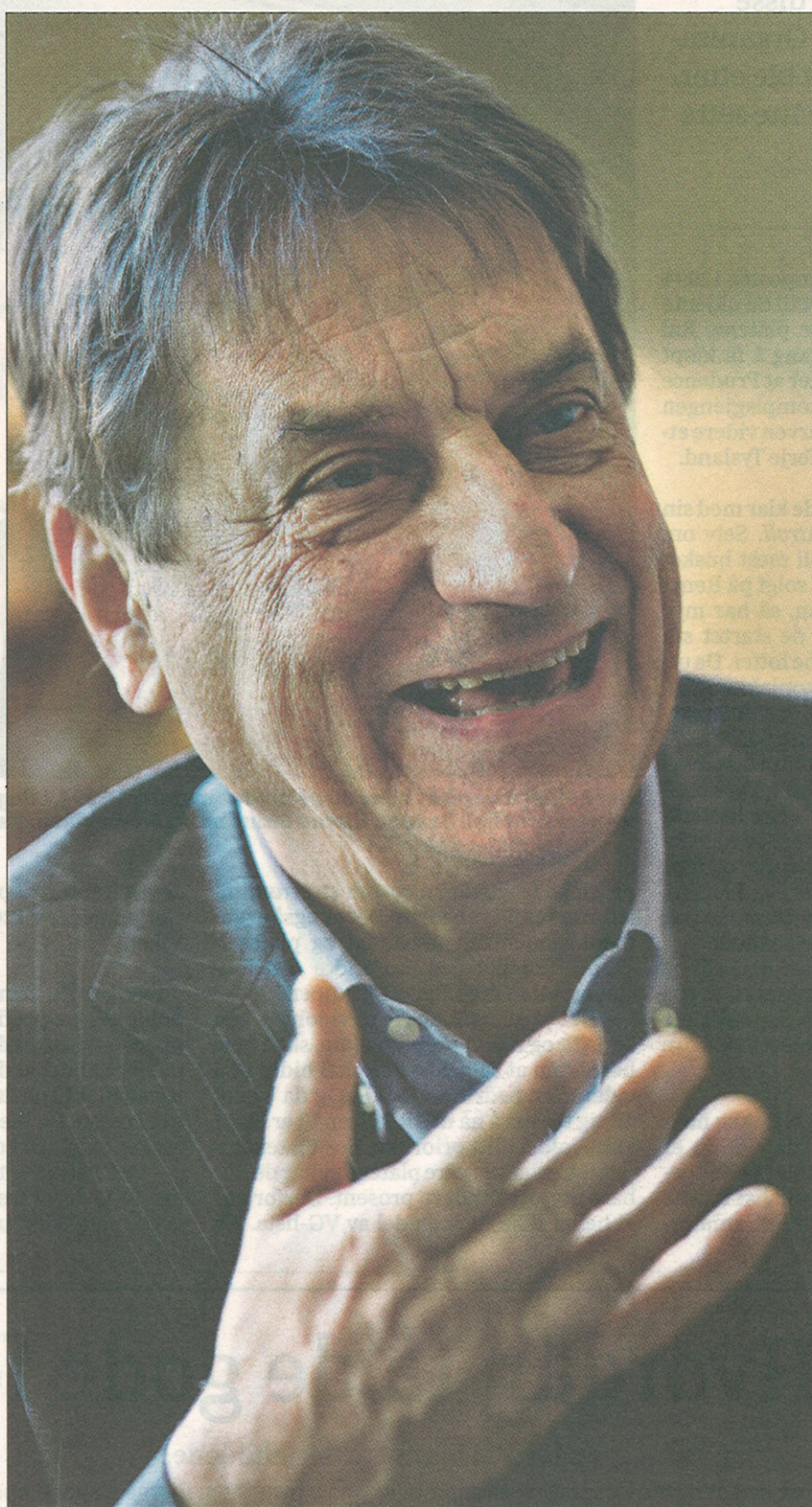
En aldrende Salvatore har havnet på mentalsykehus, der han forteller sin historie til en av personalet. Samtidig hevder han at Jørgensen er ham selv i et tidligere liv. I hans tilbakeblikk vet leseren knapt når vår tids kommunistveteran slutter og når kongen av Island begynner.

– Tidligere har jeg prøvd å skrive en roman om Titos fordømte på Goli Otok, men uten særlig klaff. Senere kom jeg tilfeldig over en bok om Jørgensen, og ble grepet av hans historie. Hans statskupp på Island sommeren 1809 kan leses som en karikatur av Europas store revolusjoner som Salvatore og mange andre viet sine liv til.

Nedtur. Forfatterens Trieste er krysningspunktet der det latinske, det slaviske og det germanske Europa møtes.

– Hele min slekt består av ulike nasjonaliteter og blandet identitet. Byens italienske patrioter slo seg for å slutte seg til det frie Italia, og bidro dermed til sin egen hjembys bitre nedtur, fra å være de østerrikske keiseres havnemetropol, et økonomisk og kulturelt hjerte, til å bli Italias litt avsides beliggende grensepost. Da jeg vokste opp, var byen så omstridt at den var lagt under internasjonal forvaltning. Det var en grunnleggende følelse av usikkerhet: opplevelsen av at mye av våre omgivelser ble skilt fra oss bak et jernteppe, så nært, men plutselig fremmed og skummelt.

Det er knapt mulig å tilhøre en slik by uten å drømme om et forenet Europa, forklarer Magris. Det ville være utveien for hans kunstig oppdelte hjemtrakt.

Claudio Magris

Italiensk forfatter og professor i litteratur, født 1939 i Trieste.

Særlig kjent for *Donau* (1986) og bøker om den litterære arven fra det østerrikske keiserdømmet.

Jørgen Jørgensen

(1780-1841)

Dansk kaperkaptein, partner i fraktfart med britisk rederi på Island.

Avsatte den danske guvernør i Reykjavik 25. juni 1809 ved et kupp, tok over styret på øya. Avsatt 22. august samme år.

Omtalt av islendinger som *Jörundur hundadagarkonungur*.

Kom i britisk krigsfangenskap, senere spion for britene, dømt for tyveri, sendt til fangeanstalt i Australia, ble frigitt, utforsket Tasmania for kolonimakten. Utga en rekke bøker og skrifter.

– Jeg kom tilfeldigvis over en bok om Jørgen Jørgensen, og ble grepet av hans historie. Hans statskupp på Island sommeren 1809 kan leses som en karikatur av Europas store revolusjoner, sier Claudio Magris.

Märtha og Ari med bøker i høst

■ Både prinsesse Märtha og ektemannen Ari Behn kommer med bøker i slutten av oktober. Ari Behn holder på å avslutte sin nye roman, som etter planen skal komme ut på Gyldendal. Märtha har sammen med Elisabeth Samnøy skrevet *Engelskolen 1*, en selvutviklingsbok om å finne sin egen skytsengel. Boken kommer på Cappelen Damm.

Musikkfest i Oslo

■ Musikkfest Oslo (MFO) arrangeres i morgen. I 12 timer spiller kjente og ukjente artister gratis på 30 scener rundt omkring i byen. Fête de la Musique, National Music Day, eller Musikkfest, finnes nå i mer enn 100 land. Fellesnevner er at musikken stort sett er utendørs og at alt er gratis. Artistene opptrer vederlagsfritt. Musikkfesten er blitt arrangert flere steder i landet.

sisley HUDPLEIEBEHANDLING

Sisley er nå nr. 2 i hudpleie i Frankrike

I rolige, vakre omgivelser gir Sisley deg en helt spesiell ansiktsbehandling. Du får en behagelig antistress-massasje og fuktighetsbehandling for tørr eller slapp hud i 60 minutter. Sisleys hudpleier Susan gjør det beste for deg. **RING NÅ 22 44 61 42 og bestill time!**

Pris for behandlingen er kr. 1000,-, men ved kjøp av to hudpleieprodukter fra Sisley betaler du ikke for behandlingen, og ...

Da vil du også få en flott hudpleiegave/reisesett til en verdi av ca. kr. 1000,-.

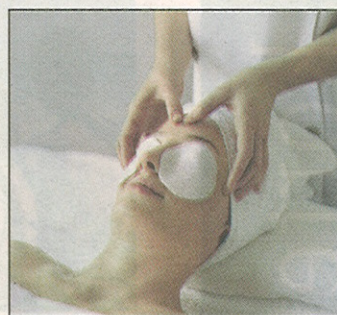
Mandag 8. juni t.o.m. fredag 12. juni

sisley HAR TRE NYE PARFYMER

De kan du også blande selv. Da får du din egen duftopplevelse. Kom inn og få en spennende stund. Vi forteller deg historiene...

Vi er trygge på hudpleie og makeup – til hjelp for deg...

Bygdøy Allé 39, ved Gimle kino telefon 22 44 61 42 www.parfymeri.no

Sisleys hudprodukter gjør det godt å møte sommeren!

GIMLE
PARFYMERI